

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**ASPECTE PRIVIND
PEDEPSIREA
INFRAȚIUNILOR COMISE CU
VIOLENȚĂ DE MINORI
ÎNTR-O SERIE DE STATE UE**

studiu documentar

mai 2025

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților. Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă. Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa: <http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2024>

Documentare și sinteză: Dan Alexandreanu, consilier
Consilier parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350,
E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

ABSTRACT	4
AUSTRIA	6
BELGIA.....	8
BULGARIA	10
REPUBLICA CEHĂ	13
CROAȚIA.....	15
DANEMARCA.....	17
ESTONIA	19
FINLANDA.....	21
FRANȚA	23
GERMANIA.....	25
ITALIA.....	27
LETONIA	29
POLONIA.....	31
SUEDIA.....	34
SPANIA.....	36
ȚĂRILE DE JOS	39
UNGARIA	41
BIBLIOGRAFIE	43

ABSTRACT

Abordarea pedepsirii faptelor penale comise cu violență de minori și sancționarea părinților acestora variază semnificativ între statele membre ale Uniunii Europene. Nu există o legislație unificată la nivelul UE în acest domeniu, deoarece dreptul penal și sistemele de justiție pentru minori sunt în mare măsură de competența fiecărui stat membru. Cu toate acestea, pot fi observate câteva principii și tendințe generale:

Pedepsirea faptelor penale comise de minori

- Vârsta minimă a răspunderii penale diferă considerabil în UE, variind de la 10 ani în Anglia și Țara Galilor la 18 ani în Belgia (pentru unele infracțiuni). Sub această vârstă, copiii nu sunt, în general, considerați responsabili penal, deși pot fi implementate măsuri de protecție a copilului.

- În general, sistemele de justiție pentru minori pun accent pe reabilitarea și reintegrarea minorilor în locul măsurilor strict punitive. Acest lucru se reflectă în tipurile de sancțiuni și proceduri existente.

- Majoritatea statelor membre UE au sisteme de justiție separate pentru minori, cu instanțe, proceduri și sancțiuni specializate, adaptate vârstei și gradului lor de maturitate.

- Sancțiunile pentru minorii care comit infracțiuni violente pot include:

- măsuri non-privative de libertate: avertismente, serviciul de probațiune, muncă în folosul comunității, programe educaționale sau de formare profesională, consiliere psihologică și programe de recuperare;

- măsuri privative de libertate: detenția în instituții specializate pentru minori. Acestea sunt, în general, utilizate ca ultimă soluție, având o perioadă adecvată, mult mai scurtă decât cea aplicabilă adulților.

- Luarea în considerare a vârstei și maturității minorului

Instanțele din statele membre UE sunt, în general, obligate să ia în considerare vârsta, maturitatea și circumstanțele individuale ale minorului atunci când stabilesc sancțiunile.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

• În majoritatea statelor membre UE, părinții nu sunt direct răspunzători din punct de vedere penal pentru infracțiunile comise de copiii lor. Accentul dreptului penal este pus pe persoana care a comis fapta.

- Răspunderea civilă

Părinții pot răspunde civil pentru daunele cauzate de copiii lor, în special dacă se dovedește neglijența lor în supraveghere.

- Măsuri de protecție a copilului

Dacă se consideră că neglijența părinților sau neîndeplinirea obligațiilor lor a contribuit la comportamentul infracțional al copilului, autoritățile de protecție a copilului pot interveni. Aceasta poate duce la diverse măsuri, cum ar fi:

- programe de *parenting* și consiliere, pentru a îmbunătăți abilitățile parentale și a aborda problemele din familie.

- ordine de supraveghere, prin care părinții sunt obligați să coopereze cu serviciile sociale și să respecte anumite condiții.

- transferarea custodiei minorului, în cazuri de neglijență sau abuz sever.

- alte sancțiuni administrative.

În unele țări, părinții pot primi amenzi administrative pentru probleme precum absenteismul școlar al copilului sau alte comportamente care indică o lipsă de îngrijire și supraveghere adecvată.

În concluzie, deși legile și procedurile specifice variază în întreaga UE, abordarea generală față de infractorii minori care comit infracțiuni violente pune accentul pe reabilitare în cadrul unor sisteme specializate, cu pedepse privative de libertate aplicate doar în cazurile grave. Sanționarea părinților este de obicei indirectă, concentrându-se pe răspunderea civilă și pe măsurile de protecție a copilului atunci când neglijența părinților este un factor contributiv la comiterea faptelor.

STATE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE

AUSTRIA

Pedepsirea faptelor penale comise de minori

- Vârsta răspunderii penale este de 14 ani. Copiii sub această vârstă care comit infracțiuni nu sunt supuși urmăririi penale. În schimb, autoritățile de asistență socială și instanțele de familie pot lua măsuri axate pe dezvoltarea personală a copilului.

Legea privind justiția pentru minori¹ reglementează sancțiunile penale ale tinerilor cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani. Persoanele cu vârsta cuprinsă între 18 și 21 de ani pot fi, de asemenea, supuși unor reglementări specifice în acest cadru.

- Accentul este pus pe reabilitare, scopul principal al sistemului de justiție pentru minori din Austria fiind prevenirea viitoarelor infracțiuni și reabilitarea tânărului care a comis fapte penale.

- Pedepse reduse - termenele maxime de închisoare și amenzile sunt în general reduse la jumătate pentru minori. Nu există sentințe minime. Minorii nu pot fi condamnați la închisoare pe viață. Pentru infracțiunile pedepsite cu închisoarea pe viață pentru adulți, pedeapsa maximă pentru minori (cu vârsta de 16 ani sau mai mult) este de la 1 la 15 ani, iar pentru cei sub 16 ani, este de la 1 la 10 ani.

- Accent pe educație și sprijin - legea are în vedere măsurile educaționale, supraveghere, formare și integrare socială în detrimentul pedepselor stricte. Procurorii pot să renunțe la urmărirea penală a unui minor pentru infracțiuni mai puțin grave (pedepsite cu închisoare de până la 5 ani sau amendă) dacă măsurile suplimentare nu sunt considerate necesare pentru prevenirea infracțiunilor viitoare.

Pot fi impuse perioade de încercare de la 1 la 3 ani, timp în care pedeapsa poate fi suspendată dacă se consideră că acțiunea de condamnare în sine va descuraja minorul. De asemenea, se poate renunța la urmărirea penală dacă minorul nu a avut maturitatea de a înțelege nelegalitatea acțiunilor sale.

- Reprezentarea legală - minorii au dreptul la un apărător în procedurile desfășurate în fața instanțelor districtuale, iar reprezentantul lor legal poate fi prezent în timpul investigațiilor.

¹ <https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/BJNR007510953.html>

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Răspunderea civilă a părinților

Conform dreptului civil austriac, părinții pot fi trași la răspundere civilă pentru daunele cauzate de copiii lor minori. Secțiunea 138 din Codul civil prevede că părinții care își neglijează obligația de supraveghere sunt răspunzători pentru prejudiciul cauzat de copiii lor. Nu se aplică sancțiuni penale directe părinților, cum ar fi amenzi sau pedeapsa cu închisoarea, pentru faptele comise de copil.

- Rolul părinților în procedurile pentru minori

Legea Tribunalului pentru Minori subliniază implicarea părinților în procedurile penale împotriva copiilor lor. Părinții sau tutorii legali au dreptul de a fi informați, de a fi prezenți la investigații și ședințe de judecată și de a-și exprima punctele de vedere.

Instanța poate solicita părinților să coopereze cu asistenții sociali sau să participe la măsuri educaționale care vizează abordarea comportamentului copilului.

Dacă comportamentul violent al unui copil este considerat a fi rezultatul îngrijirii inadecvate a părinților, al neglijării sau al unui mediu familial dăunător, serviciile de asistență pentru copii și tineri pot interveni.

Instanța, la cererea Agenției pentru protecția copilului și a tineretului, poate dispune diferite măsuri pentru apărarea interesului superior al copilului, printre care:

- sprijin educațional;
- educație completă, acțiunea care poate implica plasarea copilului în plasament sau într-un cămin rezidențial;
- participarea la consiliere sau formare pentru gestionarea violenței și agresiunii.
- în cazuri grave, instanța poate transfera parțial sau integral custodia către agenția de protecție a copiilor și a tinerilor.

- Revocarea sau restrângerea drepturilor părintești

Potrivit secț. 176 din Codul civil, instanța poate revoca sau restrânge drepturile părintești în cazul în care părinții își neglijează îndatoririle sau abuzează de autoritate, punând astfel în pericol bunăstarea copilului.

Aceasta este considerată cea mai extremă măsură și se aplică numai atunci când nu există altă alternativă pentru a proteja copilul. Legea pune accentul pe măsurile de prevenire și oferă sprijin familiilor pentru a aborda problemele care ar putea conduce la delincvența juvenilă.

Pentru copii și familii sunt disponibile diverse programe și servicii, adesea pe bază de voluntariat, dar acestea pot fi solicitate și de instanța de judecată.

BELGIA

În Belgia, pedepsirea actelor penale violente comise de minori și sancționarea părinților acestora urmează principiile generale ale justiției pentru minori, cu anumite particularități date de gravitatea faptelor².

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

În Belgia funcționează tribunale speciale pentru minori care au jurisdicție asupra cazurilor penale în care sunt implicați minori. Magistratii au o pregătire specifică în psihologia și dezvoltarea copilului.

- Măsuri educative adaptate - chiar și în cazul actelor săvârșite cu violență, principiul nerăspunderii penale pentru minori sub 18 ani rămâne valabil. Se aplică o serie de măsuri educative, care sunt proporționale cu faptele comise și pot fi restrictive. Acestea pot include:

- Plasamentul într-o instituție specializată;

Pentru fapte violente grave, plasamentul într-un centru de reeducare cu programe specifice de gestionare a agresivității este o măsură frecventă. Durata plasamentului poate fi mai lungă în funcție de gravitatea faptei și de evoluția minorului.

² <https://droit.cairn.info/revue-internationale-de-droit-penal-2004-1-page-151?lang=fr>

- Supravegherea strictă;

Măsurile de supraveghere pot fi intensificate, implicând controale mai frecvente și cerințe mai stricte pentru minor și familie.

- Programe de reabilitare specifice;

Minorii care comit acte violente pot fi obligați să participe la programe psihologice și terapeutice specializate în gestionarea furiei, controlul impulsurilor și dezvoltarea empatiei.

- Prestarea unei munci în folosul comunității;

Aceasta poate fi orientată spre activități care să-l responsabilizeze pe minor cu privire la consecințele violenței sale și să promoveze repararea prejudiciului.

- Posibilitatea excepțională a trimiterii minorului către instanțele pentru adulți;

Pentru actele de violență deosebit de grave comise de minori de peste 16 ani, există posibilitatea ca instanța să decidă transferul dosarului către instanțele pentru adulți. Această măsură este excepțională și se ia în considerare doar în cazuri extreme, ținând cont de circumstanțele faptei, personalitatea minorului și șansele de reeducare în sistemul de minori. Chiar și în acest caz, instanța va lua în considerare vârsta minorului la stabilirea pedepsei.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

Implicațiile pentru părinți în cazul actelor penale violente comise de copiii lor minori pot fi mai semnificative decât în cazul infracțiunilor non-violente.

- Răspundere civilă sporită;

Părinții pot fi considerați din punct de vedere civil responsabili pentru daunele cauzate de actele violente ale copiilor lor. Natura violentă a faptei poate influența evaluarea prejudiciului și, implicit, valoarea despăgubirilor solicitate.

- Măsuri de asistență și supraveghere obligatorii și intensive;

Instanța de minori poate impune părinților obligații mai stricte de cooperare cu serviciile sociale și de participare la programe de consiliere parentală axate pe probleme de agresivitate și control al comportamentului. Nerespectarea acestor măsuri poate atrage sancțiuni mai severe.

- Investigarea neglijenței parentale;

Dacă actul violent al minorului este suspectat a fi o consecință directă a unei neglijențe parentale grave (de exemplu, expunerea la violență domestică, lipsa totală de supraveghere, încurajarea comportamentului agresiv), autoritățile pot iniția o investigație penală separată împotriva părinților pentru neglijență parentală.

- Decăderea din drepturile părintești (în cazuri extreme)

În situații foarte grave, în care violența minorului indică o incapacitate profundă a părinților de a-și exercita autoritatea parentală în mod responsabil și de a asigura siguranța copilului și a altor persoane, instanța de minori poate lua în considerare măsura extremă a decăderii din drepturile părintești.

În concluzie, în cazul actelor penale violente comise de minori în Belgia, sistemul de justiție acordă prioritate măsurilor educative, dar cu o abordare mai strictă și adaptată gravității violenței. Părinții pot să fie trași la răspundere civilă pentru daune, să fie supuși unor măsuri de supraveghere și asistență obligatorii și intensive, și pot fi chiar investigați penal pentru neglijență parentală în cazuri grave. Scopul principal rămâne reeducarea minorului și prevenirea recidivei, dar se acordă o atenție sporită protecției victimelor și responsabilizării părinților.

BULGARIA

În Bulgaria, sistemul de justiție pentru minori distinge clar între răspunderea penală a minorilor și cea a adulților, având ca prioritate reeducarea și reintegrarea socială, chiar și în cazul actelor penale violente³.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta minimă pentru răspundere penală în Bulgaria este de 14 ani. Minorii sub 14 ani nu răspund din punct de vedere penal. Dacă săvârșesc fapte care prezintă pericol social, li se pot aplica măsuri educative, stabilite de instanță, inclusiv plasamentul într-o instituție specializată.

³ <http://www.pravnapomosht.com/1041108310861075/17>

Răspunderea penală a minorilor cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani este atenuată comparativ cu cea a adulților. Se ține cont de vârsta, gradul de maturitate, dezvoltarea individuală și natura faptei comise.

- Măsuri educative

Pentru actele penale comise cu violență, se aplică măsuri educative adaptate gravității faptei, care pot fi restrictive și intensive. Acestea pot include:

- plasamentul într-o instituție de reeducare specializată se aplică pentru o perioadă determinată, în funcție de gravitatea faptei și de șansele de reeducare.
- supravegherea de către inspectorii de probațiune se realizează în baza unui plan individual de reeducare.
- obligativitatea de a urma programe de consiliere psihologică și terapie, pentru gestionarea agresivității și dezvoltarea empatiei.
- prestarea de muncă neremunerată în folosul comunității, adaptată pentru a responsabiliza minorul.
- pedeapsa cu închisoarea (în cazuri excepționale).

Minorii care au împlinit 16 ani pot fi condamnați la închisoare dacă instanța consideră că măsurile educative sunt insuficiente sau dacă minorul reprezintă un pericol social semnificativ. Pedeapsa este executată într-un regim special, separat de adulți, fiind de obicei mai mică decât cea prevăzută pentru adulți pentru aceeași infracțiune. Închisoarea este considerată o măsură de ultimă instanță.

Pedepsele prevăzute în partea specială a Codului penal sunt atenuate, fiind înlocuite, în termeni generali, după următoarea schemă:

- detențiune pe viață - cu închisoare de la 3 la 10 ani (respectiv de la 5 la 12 ani pentru persoanele cu vârsta mai mare de 16 ani);
- pedeapsa cu închisoarea pe o perioadă mai scurtă, probațiune pentru cei sub 16 ani și amendă, cu mustrare publică.
- înlocuirea pedepsei cu închisoarea cu o altă măsură educativă.

În cazurile în care pedeapsa stabilită este închisoarea mai mică de un an și executarea acesteia nu este amânată (adică nu există termen de probă), minorul este eliberat de executarea acesteia, iar instanța îl plasează într-un internat corecțional sau îi impune o altă măsură corecțională prevăzută de Legea privind serviciile corecționale. Această regulă nu se aplică atunci când minorul a

comis o infracțiune în timp ce își execută pedeapsa de mai sus; când este condamnat după împlinirea vârstei majoratului; precum și în cazurile de condamnare repetată, dacă instanța constată că pentru îndreptarea și reeducarea făptuitorului este necesară executarea pedepsei închisorii de către acesta și când durata acesteia este de cel puțin șase luni sau dacă făptuitorul a executat deja o pedeapsă cu închisoarea.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

Părinții nu sunt sancționați penal în mod direct pentru actele violente comise de copiii lor minori. Cu toate acestea, ei pot avea anumite responsabilități și pot suporta consecințe:

- Obligații parentale;

Codul Familiei prevede obligația părinților de a îngriji copiii, de a-i crește și de a-i pregăti pentru o activitate socială utilă. Aceasta include supravegherea, asigurarea educației și influențarea pozitivă a comportamentului.

- Neglijența parentală;

Dacă actul violent al minorului este rezultatul direct al neglijenței grave a părinților în exercitarea obligațiilor parentale (de exemplu, lipsa supravegherii, încurajarea comportamentului agresiv), aceștia pot fi trași la răspundere administrativă pentru nerespectarea obligațiilor de îngrijire și educare a copilului, conform Legii privind protecția copilului. Părintele poate fi sancționat cu o amendă în cuantum de 50 - 1000 BGN, iar la cererea persoanelor vătămate, președintele comisiei locale poate înlocui amenda cu muncă neremunerată în folosul societății (durata muncii prestate va fi în concordanță cu cuantumul amenzii aplicate și nu va putea depăși 160 de ore).

- Răspunderea civilă

Părinții pot fi ținuti răspunzători civilmente pentru daunele cauzate de faptele ilicite ale copiilor lor minori. Victima poate solicita despăgubiri de la părinți pentru prejudiciul suferit. Instanța va evalua circumstanțele și gradul de implicare (chiar și indirectă prin lipsa de supraveghere) a părinților în producerea daunelor.

- Măsuri de protecție socială

În cazuri grave de neglijență sau incapacitate a părinților de a-și îndeplini obligațiile legale, autoritățile de protecție a copilului pot lua măsuri de protecție

socială, care pot include programe de sprijin parental obligatorii sau chiar separarea copilului de familie, dacă este în interesul superior al acestuia.

REPUBLICA CEHĂ

În Republica Cehă, abordarea juridică a minorilor care comit acte criminale violente implică un sistem specializat care diferă de sistemul de justiție penală pentru adulți. În plus, există prevederi care pot conduce la sancțiuni pentru părinții acestor minori în anumite circumstanțe.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

Legea nr. 218/2003⁴, privind justiția pentru minori, reglementează gestionarea faptelor penale săvârșite de persoane sub vârsta de 18 ani. Aspectele importante includ:

- Vârsta responsabilității penale în Republica Cehă este de 15 ani. Copiii sub 15 ani nu răspund penal pentru faptele lor. Cu toate acestea, în cazul în care un copil sub 15 ani comite o faptă care ar constitui infracțiune dacă ar fi săvârșită de un adult, instanța pentru minori poate introduce o acțiune civilă și poate impune măsuri de protecție sau educative care vizează reeducarea și protecția minorului.

- Responsabilitatea penală pentru minori este relativă, adică depinde de nivelul de dezvoltare morală și intelectuală a acestuia la momentul săvârșirii infracțiunii, nu doar de vârsta acestora. Dacă unui minor îi lipsește maturitatea de a înțelege nelegalitatea acțiunilor sale sau de a-și controla comportamentul, este posibil să nu fie găsit vinovat penal.

- Cauzele care implică infractori minori sunt audiate de tribunale specializate pentru minori, cu judecători special instruiți. Procedurile acordă prioritate interesului superior al copilului și vizează justiția restaurativă, concentrându-se pe repararea prejudiciului și pe reintegrare socială.

⁴ https://eudeska.justice.cz/Lists/EUD/Attachments/1737/MSP-751_2018-OSV-OSV%20-%20p%C5%99%C3%ADloha.pdf

- Instanța poate impune diferite măsuri împotriva infractorilor minori, care sunt în general mai puțin severe decât cele pentru adulți:

- măsurile educaționale vizează dezvoltarea minorului și pot include supravegherea de probă, participarea la programe educaționale sau terapeutice sau restricții în desfășurarea de activități.

- măsurile de protecție sunt impuse dacă mediul sau comportamentul minorului reprezintă un pericol și pot include plasarea în instituții de îngrijire.

- măsurile penale includ:

- a) pedeapsa închisorii (cu termene maxime reduse semnificativ, în general nu depășesc 5 ani). Minorii își ispășesc pedeapsa separat de adulți până la împlinirea vârstei de 18 ani;

- b) serviciul comunitar;

- c) amenda (dacă minorul are un venit);

- d) interzicerea anumitor activități;

- e) deportarea (în cazul cetățenilor străini).

Durata închisorii pentru minori este de obicei redusă la jumătate din perioada aplicabilă adulților, cu o limită maximă de 5 ani.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

În timp ce părinții nu sunt pedepsiți direct conform legii penale pentru actele violente săvârșite de copiii lor minori, legea cehă include prevederi care pot duce la sancțiuni sau intervenții legate de responsabilitățile lor părintești.

- Neglijarea îndatoririi parentale;

În cazul în care comportamentul violent al unui minor este considerat a fi rezultatul neglijării părinților, nerespectarea unei creșteri adecvate sau alte încălcări ale obligației parentale, părinții se pot confrunta cu consecințe în temeiul dreptului familiei și al Legii privind protecția socială și juridică a copiilor.

- Măsuri în temeiul dreptului familiei;

Instanța poate impune măsuri pentru a asigura creșterea corectă a copilului, cum ar fi impunerea părinților de a participa la consiliere sau terapie, stabilirea de reguli comportamentale sau, în cazuri grave, limitarea sau chiar înlăturarea drepturilor părintești și plasarea copilului în îngrijire alternativă.

- Răspunderea pentru daune;

Părinții pot fi trași la răspundere civilă pentru daunele cauzate de copiii lor minori.

- Răspunderea penală pentru abuz sau punerea în pericol a copiilor;

Dacă acțiunile sau omisiunile părinților constituie abuz sau punere în pericol a copilului (de exemplu, violență fizică sau psihologică, neglijență care pune în pericol sănătatea copilului), aceștia pot fi acuzați ei înșiși în temeiul Codului penal.

CROAȚIA

În Croația, pedepsirea infracțiunilor grave comise de minori și a părinților acestora este reglementată de legi specifice, având în vedere vârsta și gradul de responsabilitate al fiecărei părți.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Responsabilitatea penală începe de la 14 ani.

- Instanțele pentru minori⁵ fac distincție între:

a) minori cu vârsta cuprinsă între 14 și 16 ani, cărora li se pot aplica doar măsuri corecționale, nu și pedeapsa cu închisoarea. Aceste măsuri includ:

- obligații speciale (de exemplu, participarea la programe de consiliere, implicarea în muncă în folosul comunității);
- plasament într-un centru de corecție;
- supraveghere intensificată;
- supraveghere intensificată cu ședere zilnică într-o instituție de corecție.

b) minori cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani, cărora li se pot aplica atât măsuri corecționale, cât și pedeapsa cu închisoarea pentru minori, dar numai pentru infracțiuni pentru care legea prevede o pedeapsă de 5 ani de închisoare sau mai mult, și dacă natura și gravitatea infracțiunii o impun.

Închisoarea pentru minori nu poate fi mai scurtă de șase luni și nici mai lungă de cinci ani. În cazuri excepționale (infracțiuni pentru care se prevede

⁵ <https://www.zakon.hr/z/180/zakon-o-sudovima-za-mladez>

închisoare pe termen lung sau în cazul a două sau mai multe infracțiuni comise simultan pentru care pedeapsa depășește 10 ani), închisoarea pentru minori poate dura până la zece ani.

- Scopul sancțiunilor pentru minori

Scopul principal nu este doar pedepsirea, ci și educarea, dezvoltarea personalității și întărirea responsabilității personale a minorului, oferindu-i protecție, îngrijire, asistență și supraveghere.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Neglijarea minorilor

Părinții pot fi trași la răspundere penală în conformitate cu art. 177 Cod Penal pentru încălcarea drepturilor copilului și neglijență, dacă aceștia își neglijează grav îndatoririle parentale. Dacă, din acest motiv, copilul ajunge să practice cerșetoria, prostituția, alte acțiuni similare sau suferă vătămări corporale grave, pedeapsa pentru părinți poate fi de până la 8 ani de închisoare.

- Nerespectarea interdicției de circulație nocturnă

Părinții care nu respectă obligația de a interzice copiilor sub 16 ani să iasă afară pe timpul nopții (între 23:00 și 05:00, fără prezența unui adult) pot fi sancționați cu amendă. Dacă această încălcare este continuă, părinții pot fi urmăriți penal conform prevederilor art. 177 Cod Penal.

- Responsabilitatea generală

Părinții au dreptul și datoria de a exercita îngrijirea parentală în mod egal, împreună și prin acord, având responsabilități, îndatoriri și drepturi menite să protejeze și să promoveze drepturile personale și patrimoniale ale copilului, precum și interesul superior al acestuia.

Este important de reținut că sistemul juridic pentru minori pune un accent semnificativ pe măsurile corecționale și pe principiul oportunității în procedurile penale, aplicarea închisorii pentru minori fiind considerată ultima soluție.

DANEMARCA

În Danemarca, abordarea pedepsirii minorilor care comit acte penale cu violență și sancționarea părinților acestora are câteva caracteristici distincte.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta pentru răspunderea penală este de 15 ani. Copiii sub 15 ani care comit fapte penale sunt tratați de sistemul de servicii sociale, care se concentrează pe bunăstare și măsuri preventive și nu pe pedepse penale.

- Nu există un sistem separat de justiție pentru minori. Tinerii care săvârșesc fapte penale și au vârsta mai mare de 15 ani sunt tratați în general în cadrul sistemului obișnuit de justiție penală, în conformitate cu aceleași legi și proceduri ca și adulții, cu unele excepții și considerații speciale.

- Considerații speciale pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 17 ani:

- deși sunt judecate în instanțele obișnuite, există reguli specifice și o tendință către sancțiuni mai puțin severe pentru tineri.

- pedeapsa cu închisoarea este în general rezervată cazurilor grave sau infracțiunilor repetate. Atunci când sunt pronunțate, pedepsele sunt mai scurte decât cele pentru adulți. Pedeapsa închisorii pe viață nu poate fi aplicată persoanelor sub 18 ani.

- se pune un accent mai mare pe sancțiunile alternative, neprivative de libertate pentru tineri, cum ar fi:

- a) amenda, care este dispusă în cazuri mai puțin grave;

- b) retragerea condiționată a taxelor în condiții specifice pe care tânărul trebuie să le îndeplinească, cum ar fi serviciul în folosul comunității, participarea la programe de tratament, etc;

- c) aplicarea unor perioade de probă cu obligații specifice pentru tânăr, care includ programe educaționale sau de formare socială, supravegheate de autoritățile de asistență socială; tratament socio-pedagogic structurat, controlat timp de doi ani, care poate începe cu o perioadă într-o unitate securizată.

- Comisiile pentru criminalitate pentru tineret au fost introduse în anul 2019 pentru a gestiona cazurile care implică minori cu vârsta cuprinsă între 10 și 17

ani, care comit infracțiuni grave sau infracțiuni grave repetate. Aceste consilii pot dispune intervenții obligatorii de protecție a copilului cu un interval de timp fix. Pentru cei cu vârsta cuprinsă între 15 și 17 ani și care sunt găsiți vinovați în instanță, sesizarea comisiei de criminalitate pentru tineri face parte din dispozitivul de condamnare a lor pentru a evalua necesitatea intervențiilor sociale.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Accentul este pus pe responsabilitatea părinților, legea daneză subliniind responsabilitatea părinților pentru bunăstarea și creșterea copiilor lor.

- Intervenții ale autorităților sociale;

Dacă un minor comite o infracțiune, mai ales dacă este sub vârsta de răspundere penală, autoritățile sociale sunt implicate. Acestea vor evalua situația, inclusiv mediul familial, și pot implementa măsuri de sprijinire a copilului și a familiei.

- Nu se aplică sancțiuni penale directe pentru infracțiunea săvârșită de minor.

- Consecințe potențiale legate de datoria părinților;

În situația în care comportamentul criminal al unui copil este legat de neglijarea părinților sau de neacordarea de îngrijire și creștere adecvată, autoritățile sociale pot interveni. Aceasta acțiune poate include:

a) oferirea de consiliere și sprijin părinților pentru a-și îmbunătăți abilitățile parentale;

b) în situațiile extreme în care părinții sunt considerați inapți sau acțiunile/inacțiunile lor au prejudiciat în mod semnificativ copilul, drepturile părintești pot fi limitate sau anulate, iar copilul poate fi plasat în îngrijire alternativă;

c) părinții pot fi trași la răspundere civilă pentru daunele cauzate de copiii lor minori⁶.

Persoana care are custodia unui copil, care locuiește la domiciliu cu acesta, este direct răspunzătoare față de partea vătămată pentru daunele pentru care copilul este răspunzător în temeiul regulilor generale de despăgubire, până la suma de 1.000 de euro, pentru fiecare act sau omisiune dăunătoare.

⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2009/363>

ESTONIA

În Estonia, cadrul legal pentru abordarea minorilor care comit acte criminale violente și potențialele sancțiuni pentru părinții lor implică un sistem care acordă prioritate bunăstării și reabilitării copilului, luând în considerare și responsabilitatea părintească.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta responsabilității penale în Estonia este de 14 ani⁷. Copiii sub 14 ani care săvârșesc infracțiuni nu sunt supuși pedepsei penale. În schimb, aceste fapte sunt tratate prin intermediul comitetelor pentru minori care pot aplica sancțiuni educaționale și alte măsuri axate pe dezvoltarea și comportamentul copilului.

- Estonia și-a reformat activ sistemul de justiție pentru minori, punând accent pe standardele internaționale și pe interesul superior al copilului. Deși nu există instanțe separate pentru minori, tinerii (14-17 ani) sunt tratați în baza unor considerații specifice în cadrul sistemului general de justiție penală.

- Accentul este pus pe reabilitare și reintegrare. Pentru infractorii cu vârsta cuprinsă între 14-17 ani, instanța ia în considerare vârsta și maturitatea acestora la stabilirea sancțiunilor.

- Sancțiunile posibile includ:

- avertisment - mustrare oficială.
- consultare cu psihologi, asistenți sociali sau specialiști în dependență.
- conciliere, respectiv mediere între infractor și victimă.
- obligația de a trăi într-un mediu specific - locuiește cu părinții, tutorii sau într-o structură educativă.
- participarea la programe de tineret sau sociale, programe educaționale sau de reabilitare.
- servicii în folosul comunității - muncă neremunerată în folosul comunității (necesită acordul minorului).
- pedeapsa pecuniară, care este limitată la venitul personal al minorului.

⁷ <https://www.riigiteataja.ee/akt/12850781>

- plasament într-un cămin de tineret sau într-o școală reformatoare ca ultimă soluție pentru abateri mai grave sau repetate.

- pedeapsa cu închisoarea.

Deși este posibilă, măsura este considerată o măsură de ultimă instanță pentru infracțiuni grave, iar pedepsele sunt de obicei mai scurte decât pentru adulți (până la 10 ani).

Comitetele pentru minori (pentru copii sub 14 ani) pot aplica diverse sancțiuni educaționale care vizează abordarea comportamentului copilului și prevenirea unor viitoare posibile infracțiuni.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Legea subliniază responsabilitatea părinților pentru creșterea și bunăstarea copiilor lor.

- Părinții nu sunt, în general, pedepsiți penal în mod direct pentru actele violente ale copiilor lor minori. Accentul sistemului de justiție penală este pus pe copilul care a comis fapta.

- Consecințe potențiale legate de îndatoririle parentale;

Dacă comportamentul violent al unui copil este considerat un rezultat al neglijării părinților, al neîndeplinirii îndatoririlor lor sau al altor probleme din mediul familial, pot fi luate mai multe măsuri:

- intervenția serviciilor de protecție ale copiilor;
- consiliere sau programe obligatorii pentru părinți;
- măsuri administrative sau civile;

Neglijarea repetată sau neasigurarea bunăstării copilului pot conduce la aplicarea de amenzi administrative sau proceduri civile legate de drepturile părintești.

- privarea drepturilor părinților;

În cazurile severe de neglijare sau abuz care contribuie la comportamentul dăunător al copilului, instanța poate limita sau anula drepturile părintești și poate plasa copilul în îngrijire alternativă.

- Răspunderea civilă presupune faptul că părinții pot fi trași la răspundere civilă pentru daunele cauzate de copiii lor minori.

FINLANDA

În Finlanda, abordarea pedepsirii minorilor care comit acte criminale violente și cea vizând rolul părinților lor implică un sistem care acordă prioritate bunăstării și reabilitării copilului, recunoscând totodată și responsabilitatea părintească.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta privind răspunderea penală este de 15 ani. Copiii sub 15 ani care săvârșesc fapte penale nu sunt supuși unei pedepse de acest tip. În schimb, faptele sunt analizate de autoritățile de protecție socială în conformitate cu Legea privind bunăstarea copilului⁸. Accentul se pune pe sprijin, îndrumare și măsuri preventive adaptate interesului superior al copilului.

- Persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 17 ani sunt considerate responsabile penal pentru acțiunile lor, dar sunt tratate diferit față de adulți în sistemul de justiție penală. Accentul se pune pe pedepse atenuate și măsuri de recuperare.

- În Finlanda nu funcționează tribunale separate pentru minori. Cazurile care implică tineri sunt judecate în instanțele obișnuite, dar ținând cont de vârsta și maturitatea acestora.

- Pedeapsa cu închisoarea pentru infractorii cu vârsta sub 18 ani este rezervată infracțiunilor grave și este utilizată ca ultimă soluție. Pedepsele sunt de obicei mai scurte decât cele pentru adulți, iar închisoarea pe viață nu poate fi aplicată. Amenzile pot fi dispuse în funcție de infracțiune și de situația financiară a minorului, iar serviciile în folosul comunității reprezintă o alternativă la pedeapsa cu închisoarea.

Pedeapsa pentru minori reprezintă o sancțiune comunitară specifică pentru tinerii de 15-17 ani, cu durata de 4-12 luni. Acesta implică un prezența unui supervisor, a unui plan cu întâlniri, programe și a unui cadru de acțiune.

⁸ https://natlex.ilo.org/dyn/natlex2/r/natlex/fe/details?p3_isn=79892

- Măsurile privind bunăstarea copilului (pentru persoanele sub 15 ani)

Dacă un copil sub vârsta de 15 ani comite o faptă care ar constitui o infracțiune dacă ar fi comisă de un adult, autoritățile de protecție socială vor investiga și vor implementa măsuri bazate pe prevederile Legii privind bunăstarea copilului. Aceste măsuri pot include:

- îndrumare și sprijin pentru copil și familie;
- plasamentul în alte instituții de îngrijire rezidențială;
- acțiuni terapeutice.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Accentul este pus pe responsabilitatea părinților, dar nu se aplică vreo pedeapsă penală directă pentru infracțiunea săvârșită de minor.

- Consecințe potențiale legate de îndatoririle parentale

În cazul în care comportamentul penal al unui copil este legat de neglijarea părinților, lipsa de a oferi îngrijire și supraveghere adecvată sau alte deficiențe în îndatoririle parentale, autoritățile de protecție a copilului pot lua mai multe acțiuni:

- sprijin și îndrumare - se oferă părinților consiliere, acțiuni de educație parentală și alte resurse pentru îmbunătățirea capacității de a avea grijă de minorul respectiv.

- măsuri obligatorii - autoritățile sociale pot impune părinților măsuri obligatorii pentru a asigura bunăstarea copilului, cum ar fi solicitarea acestora să participe la terapie sau consiliere familială.

- intervenții de bunăstare a copilului - în cazul în care siguranța sau dezvoltarea copilului este în pericol din cauza acțiunilor sau inacțiunilor părinților, autoritățile pot implementa diverse măsuri de bunăstare a copilului, inclusiv plasarea copilului sub supraveghere, plasarea în plasament sau încetarea drepturilor părintești în cazuri grave.

- Răspunderea civilă - părinții pot fi trași la răspundere civilă pentru daunele cauzate de copiii lor minori.

Practic, abordarea Finlandei echilibrează tragerea la răspundere a tinerilor care comit fapte penale cu un accent puternic pe reabilitare și pe interesul superior al copilului. Pentru persoanele cu vârsta mai mică de 15 ani accentul se pune în întregime pe măsurile de bunăstare. Părinții nu sunt pedepsiți penal pentru infracțiunile copilului lor, dar responsabilitățile lor sunt analizate cu atenție

și pot exista intervenții, inclusiv potențiala pierdere a drepturilor părintești dacă acțiunile sau neglijența lor sunt considerate factori care contribuie la comportamentul copilului sau dacă bunăstarea copilului este în pericol.

FRANȚA

În Franța, sistemul juridic are prevederi specifice pentru minorii care comit acte criminale violente, distincte de sistemul de justiție pentru adulți, abordând și responsabilitatea părinților lor.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta responsabilității penale în Franța este de 18 ani. Cu toate acestea, există un sistem nuanțat pentru minori în funcție de vârstă și maturitate:

- minorii sub vârsta de 13 nu răspund penal. În cazul în care comit fapte care ar constitui infracțiuni pentru adulți, ei sunt supuși măsurilor educative decise de un judecător pentru minori, care vizează educația, supravegherea și îngrijirea lor.

- minorii cu vârste cuprinse între 13 și 16 ani sunt răspunzători penal, dar cu accent pe sancțiunile educaționale. Pedepsele sunt în general atenuate în comparație cu cele pentru adulți. Judecătorul poate decide asupra măsurilor educaționale, sancțiunilor sau o combinație a ambelor, pedeapsa cu închisoarea fiind ultima soluție.

- minorii cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani sunt pe deplin răspunzători penal, dar principiul atenuării pedepselor se aplică în continuare. Judecătorul ia în considerare vârsta și maturitatea acestora. Măsurile educaționale pot fi impuse în continuare alături sau în locul sancțiunilor penale.

- Franța are un sistem de justiție dedicat pentru minori, cu tribunale specializate și judecători instruiți în psihologia și educația copilului. Accentul se pune pe înțelegerea motivelor din spatele infracțiunii și promovarea reabilitării și reintegrării minorului în societate.

- Tipuri de sancțiuni pentru minori:

- măsurile educative se aplică în special pentru minorii cu vârste mici și pot include: mustrarea; plasament la o rudă sau un terț de încredere; plasament într-o instituție de învățământ; supravegherea de către un ofițer de probațiune; obligația de a participa la activități specifice; servicii în folosul comunității, care sunt adaptate pentru minori.

- sancțiunile sunt luate în considerare atunci când măsurile educaționale sunt considerate insuficiente sau pentru abateri mai grave și sunt întotdeauna adaptate vârstei și maturității minorului: amenzi; restricții privind drepturile minorului; servicii în folosul comunității; plasarea într-un centru educațional securizat (o măsură privativă de libertate axată pe educație intensivă și supraveghere); pedeapsa cu închisoarea - cu termene maxime semnificativ reduse în comparație cu adulții. Pentru minorii sub 16 ani, pedeapsa maximă este în general jumătate din cea a unui adult pentru aceeași infracțiune. Pentru cei cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani, se poate aplica și pedeapsa integrală, similar adulților.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Răspunderea civilă⁹

Părinții răspund civil pentru prejudiciile cauzate de copiii lor minori care locuiesc cu ei (art. 1242 Cod civil). Ei pot fi obligați să plătească despăgubiri victimei/victimelor.

- Măsuri educative pentru părinți

În cazul în care judecătorul pentru minori consideră că acțiunile părinților sau lipsa acestora au contribuit la delincvența minorului sau că situația familială dăunează bunăstării copilului, poate dispune măsuri de asistență educațională pentru părinți. Acestea pot include:

- obligația de a participa la ateliere de *parenting* sau terapie.

- îndrumare și sprijin din partea serviciilor sociale.

- trimiterea către serviciile sociale - judecătorul pentru minori poate îndruma situația familială către serviciile sociale pentru investigații și sprijin ulterioare, dacă există îngrijorări cu privire la creșterea sau siguranța copilului.

⁹ https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070721/

- răspunderea penală pentru neglijarea sau punerea în pericol a copiilor - în cazurile în care acțiunile sau omisiunile părinților conduc la periclitatea copilului sau neasigurarea îngrijirii, aceștia pot fi acuzați ei înșiși în temeiul Codului penal. Acest lucru nu se realizează pentru actul violent al copilului în sine, ci pentru propriul comportament al părinților.

- privarea de autoritate parentală - în cazurile foarte grave în care părinții nu și-au putut îndeplini responsabilitățile lor, iar bunăstarea copilului este grav compromisă, un judecător al tribunalului de familie poate decide să limiteze sau să retragă complet autoritatea părintească. Aceasta este o măsură civilă care vizează protejarea copilului.

GERMANIA

În Germania, abordarea pedepsirii minorilor care comit acte criminale violente și abordarea rolului părinților lor este reglementată de Legea Tribunalului pentru Minori¹⁰, care acordă prioritate educației și reabilitării în detrimentul pedepselor stricte.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta responsabilității penale este de 14 ani. Copiii sub 14 ani nu răspund penal pentru faptele lor. În schimb, autoritățile sociale și instanțele de familie pot implementa măsuri de susținere sau de protecție a acestor persoane.

- Germania are un sistem distinct de justiție pentru minori, cu instanțe și proceduri specializate pentru infractorii cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani. Tinerii adulți (18-20 ani) pot fi, de asemenea, judecați în temeiul dreptului minorilor dacă nivelul lor de maturitate la momentul săvârșirii infracțiunii era comparabil cu cel al unui minor sau dacă natura infracțiunii sugerează o mentalitate asemănătoare unui minor.

- Scopul principal al reabilitării este acela de a ghida și educa tinerii pentru a deveni membri responsabili ai societății. Pedepsa este privită ca un scop secundar, în primul rând pentru a prezenta minorului nelegalitatea acțiunilor lui și pentru a proteja cetățenii.

¹⁰ <https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/BJNR007510953.html>

- Tipuri de sancțiuni pentru minori (14-17 ani)

Măsurile educaționale includ:

- îndrumări și instrucțiuni privind comportamentul minorului, cum ar fi frecventarea regulată a școlii, abținerea de la consumul de alcool sau participarea la activități de terapie.

- asistență educațională - acordarea de sprijin din partea asistenților sociali sau a altor profesioniști.

- măsurile disciplinare care privesc corectarea comportamentală: mustrarea - un avertisment oficial din partea judecătorului; serviciul în folosul comunității; detenția pe termen scurt, care de obicei nu depășește patru săptămâni, pentru a oferi un avertisment puternic; custodia pentru tineri este sancțiunea cea mai severă și este rezervată infracțiunilor grave în care măsurile educaționale sau disciplinare sunt insuficiente. Pedeapsa este semnificativ mai scurtă decât cea pentru adulți, fiind de maximum 10 ani.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

Legea germană subliniază responsabilitatea părinților pentru creșterea și bunăstarea copiilor lor, deși părinții nu sunt pedepsiți direct în temeiul legii penale pentru actele violente ale copiilor lor minori.

- Responsabilitatea părinților în procedurile pentru minori

Părinții sau tutorii legali sunt de obicei implicați în procedurile juvenile. Aceștia au dreptul de a fi audiați și pot fi solicitați să participe la audieri.

- Măsuri educaționale pentru părinți

Tribunalul pentru minori poate solicita părinților să participe la consiliere sau la programe educaționale dacă instanța consideră că este necesar pentru creșterea copilului și pentru a preveni continuarea stării de delicvență.

- Intervenția serviciilor de asistență pentru tineret

Dacă comportamentul delicvent al unui copil indică o lipsă de îngrijire corespunzătoare a părinților sau un risc pentru bunăstarea copilului, serviciile de asistență pentru tineret pot interveni, iar măsurile pot varia de la oferirea de sprijin și îndrumare familiei până la îngrijirea copilului în cazuri severe. Tribunalul pentru Familie poate lua decizii cu privire la drepturile părintești și bunăstarea copilului pe baza recomandărilor Serviciilor de Asistență pentru Tineret.

- Răspunderea civilă

Părinții pot fi trași la răspundere civilă pentru daunele cauzate de copiii lor minori, în conformitate cu principiile generale ale dreptului civil, dacă aceștia nu și-au îndeplinit obligația de supraveghere.

- Răspunderea penală pentru neglijență sau punere în pericol

Dacă acțiunile sau omisiunile părinților se încadrează în categoria neglijență penală sau vizează punerea în pericol a bunăstării copilului în temeiul Codului penal, aceștia pot fi acuzați ei înșiși pentru propriul lor comportament.

ITALIA

În Italia, sistemul juridic are prevederi specifice pentru minorii care comit acte criminale violente, punând accent pe reabilitare și educație, luând în considerare și responsabilitatea părinților¹¹.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta răspunderii penale este de 14 ani. Copiii sub 14 ani nu răspund din punct de vedere penal. În cazul săvârșirii de infracțiuni, serviciile sociale și instanțele de familie intervin cu măsuri educative și de protecție.

- Italia are un sistem specializat de justiție pentru minori reglementat de Codul de procedură penală. Accentul este pus pe bunăstarea, educația și reabilitarea minorului, detenția fiind considerată o soluție extremă.

Sistemul este ghidat de o serie de principii, cum ar fi: adecvarea (măsurile trebuie să fie adecvate nevoilor minorului și tipului de infracțiune comis); ofensivitate minimă (intervențiile trebuie să fie cele mai puțin restrictive necesare); destigmatizarea (evitarea măsurilor care pot eticheta negativ minorul); interesul superior al copilului, care este aspectul primordial.

- Sancțiuni pentru minori (14-17 ani): Tribunalul pentru minori poate impune diverse măsuri, printre care:

- măsuri educaționale și de sprijin: îndrumare, probațiune, programe de sprijin pentru familie, consiliere psihologică și servicii comunitare.

¹¹ <https://www.ilpost.it/2022/04/09/giustizia-minorile-italia/>

- măsuri de precauție.

Acestea pot include plasarea temporară într-o comunitate sau într-un centru de detenție pentru minori, dar sunt utilizate cu precauție și pentru cel mai scurt timp posibil.

- pedepse privative de libertate

Sunt rezervate pentru cele mai grave infracțiuni. Pedepsele sunt reduse semnificativ în comparație cu cele pentru adulți, iar închisoarea pe viață este interzisă pentru infractorii care erau minori la momentul săvârșirii infracțiunii. Pedepsele sunt executate în centre specializate de detenție pentru minori.

- justiție de restaurare

Sistemul italian pune tot mai mult accent pe principiile justiției de acest tip, încurajând medierea între infractori și victime și concentrându-se pe repararea prejudiciului cauzat.

- competență continuă

Tribunalul pentru minori și magistratul de supraveghere pentru minori își păstrează competența asupra persoanelor minore care au comis infracțiuni până la împlinirea vârstei de 25 de ani.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

Legea italiană subliniază responsabilitatea comună a ambilor părinți pentru creșterea și educația copiilor lor (art. 316 Cod civil).

- Răspunderea civilă

Părinții răspund din punct de vedere civil pentru prejudiciile cauzate de copiii lor minori, cu excepția cazului în care pot dovedi că nu ar fi putut preveni fapta.

- Intervenția serviciilor sociale

Dacă comportamentul criminal al minorului indică neglijarea părinților, supravegherea inadecvată sau un mediu familial dăunător, serviciile sociale pot interveni. Aceștia pot oferi sprijin și îndrumare familiei sau, în cazuri mai grave, pot recomanda măsuri Tribunalului de Familie. Acesta poate dispune diferite măsuri pentru protejarea copilului și soluționarea deficiențelor părinților, inclusiv:

- ordine de sprijin și supraveghere

Se solicită părinților să participe la cursuri de parenting, terapie sau să urmeze îndrumările asistenților sociali.

- limitări privind autoritatea parentală

În cazurile de abatere gravă a părinților sau de incapacitate în îngrijirea copilului, instanța poate limita sau suspenda drepturile părintești. În cazul în care siguranța sau bunăstarea copilului este în pericol, instanța poate dispune plasarea acestuia în plasament sau într-o comunitate rezidențială.

- Răspunderea penală pentru conduita părinților

În cazul în care acțiunile sau omisiunile părinților constituie infracțiuni în sine, cum ar fi abuzul asupra copiilor, neglijența sau contribuția la delincvența unui minor, aceștia pot fi trași la răspundere penală în conformitate cu prevederile legale.

LETONIA

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta responsabilității penale în Letonia este de 14 ani¹². Copiii sub 14 ani care săvârșesc infracțiuni nu sunt supuși pedepsei penale. În schimb, aceste situații sunt tratate de către autoritățile de asistență socială și instanțele de familie, care pot implementa măsuri de susținere sau de protecție. Măsurile obligatorii cu caracter corecțional pot fi aplicate copiilor cu vârste cuprinse între 11 și 18 ani pentru infracțiuni care ar atrage răspunderea penală sau administrativă a adulților.

- Nu există un sistem separat de justiție pentru minori. Tinerii cu vârsta mai mare de 14 ani sunt tratați, în general, în cadrul sistemului obișnuit de justiție penală, dar cu considerații specifice subliniate în legea penală.

Concentrarea se pune pe reabilitarea minorului, scopul fiind acela de a ghida și educa aceste persoane pentru a deveni membri responsabili ai societății. Pedepsa este secundară acțiunii de reabilitare.

- Tipuri de sancțiuni pentru minori (14-17 ani)

Un minor poate fi pedepsit numai cu anumite tipuri de pedepse penale prevăzute de lege. Instanța poate elibera minorul de pedeapsă și poate aplica în

¹² <https://likumi.lv/ta/id/49096-bernu-tiesibu-aizsardzibas-likums>

schimb măsuri obligatorii cu caracter corecțional, având în vedere circumstanțe atenuante. Aceste măsuri pot include:

- avertizarea;
- plasament într-o instituție de învățământ de reabilitare;
- supravegherea de probațiune;
- detenția pe termen scurt.
- Răspunderea administrativă

Pentru abaterile administrative săvârșite de copiii cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani, se pot aplica măsuri obligatorii de natură corecțională. Amenzile reprezintă o posibilă sancțiune, deși se urmărește desființarea acestora pentru minori, cu argumentul că deseori părinții ajung să plătească, ceea ce contrazice principiul conform căruia persoana care a comis încălcarea ar trebui să sufere pedeapsa.

- Măsuri de securitate

În cazul minorilor implicați în proceduri penale în calitate de suspecți sau acuzați, în anumite situații se pot aplica măsuri de securitate precum plasarea într-o instituție de învățământ pentru corecție socială în locul arestării preventive. Detenția preventivă pentru minori are limitări specifice în funcție de gravitatea infracțiunii și de comportamentul minorului în timpul procedurilor.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Responsabilitatea părintească

Legea letonă, în special legea civilă, stipulează că până la împlinirea vârstei de 18 ani, un copil se află sub custodia părinților lor, care au dreptul și îndatoririle de a îngriji copilul și bunurile sale și de a reprezenta copilul în relațiile personale și de proprietate.

Nu se aplică o pedeapsă penală directă pentru infracțiunea săvârșită de copilul.

- Consecințele potențiale legate de îndatoririle parentale

Dacă comportamentul delicvent al unui copil este legat de un eșec în îndatoririle parentale, pot fi luate mai multe măsuri:

- implicarea în procedurile pentru minori;
- măsuri educaționale pentru părinți;

Deși nu sunt denumite în mod explicit sancțiuni, instanțele sau serviciile sociale pot obliga părinții să participe la consiliere sau la programe menite să-și îmbunătățească abilitățile parentale și să abordeze problemele care contribuie la comportamentul copilului.

- intervenția Tribunalului pentru orfani sau a Serviciilor Sociale;

Dacă există îngrijorări cu privire la bunăstarea copilului din cauza îngrijirii părintești inadecvate, Tribunalul pentru orfani (parte a municipiului local) sau serviciile sociale pot interveni. Acest lucru poate varia de la oferirea de sprijin familiei până la scoaterea copilului din familie și plasarea acestuia în îngrijire alternativă, dacă este necesar.

- Răspunderea administrativă

În cazurile de neîndeplinire a obligațiilor părintești cu privire la creșterea și supravegherea copilului, părinții pot răspunde din punct de vedere administrativ, deși accentul tinde să se pună pe măsurile de îmbunătățire a situației, mai degrabă decât pe pedeapsa strictă pentru actul penal specific al copilului.

- Răspunderea civilă

Părinții pot fi trași la răspundere civilă pentru daunele cauzate de copiii lor minori, în conformitate cu principiile generale ale dreptului civil, dacă aceștia nu și-au îndeplinit obligația de supraveghere.

POLONIA

În Polonia, sistemul juridic se adresează minorilor care comit acte criminale violente printr-un sistem specializat care acordă prioritate reabilitării și educației acestora. Este luată în considerare și responsabilitatea părinților, deși aceștia nu sunt pedepsiți direct pentru infracțiunile comise de copiii lor.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta responsabilității penale este de 17 ani. Cu toate acestea, există prevederi specifice pentru persoanele mai tinere:

- minorii sub vârsta de 13 ani nu răspund din punct de vedere penal. În cazul în care comit acte care sunt considerate infracțiuni dacă ar fi săvârșite de

adulți, instanța de familie poate aplica măsuri educaționale sau corective în temeiul Legii privind procedurile în materie de minori¹³.

- persoanele cu vârsta cuprinsă între 13 și 17 ani sunt supuse, de asemenea, prevederilor Legii privind procedurile în materie de minori. Acest act se concentrează pe măsuri educaționale și corective, pedeapsa fiind o ultimă soluție. Instanța pentru minori își propune să înțeleagă motivele din spatele comportamentului delincvent și să pună în aplicare măsuri care să-l îndrume pe minor către o conduită responsabilă.

- Instanțele și procedurile pentru minori

Cauzele care implică minori sunt judecate de instanțe de familie specializate, cu judecători instruiți în procedurile pentru minori. Procesele diferă de cauzele penale pentru adulți, punând accent pe interesul superior și reabilitarea minorului.

- Tipuri de măsuri pentru minori (cu vârsta cuprinsă între 13 și 17 ani)

- măsurile educaționale includ: mustrarea; obligația de a cere scuze victimei; obligația de a participa la activități sau programe specifice (educaționale, terapeutice, vocaționale); supravegherea de către un ofițer de probațiune; plasament într-o familie sau într-un centru socio-terapeutic.

- măsurile corective sunt mai restrictive și includ plasarea într-o unitate corecțională pentru o perioadă limitată. Aceasta este aplicată pentru infracțiuni mai grave sau comportament delicvent repetat atunci când măsurile educaționale nu au efect.

- măsuri punitive - legea permite impunerea anumitor pedepse în cazuri specifice și grave, cum ar fi amenda (deși sunt rare pentru minorii fără venituri) sau restricții pentru desfășurarea anumitor activități. Pedeapsa cu închisoarea poate fi aplicată în circumstanțe excepționale pentru persoanele în vârstă de 15-17 ani care comit infracțiuni violente grave, dar pedepsele sunt în general mai scurte decât cele pentru adulți și sunt executate în instituții pentru minori.

Legea privind procedurile în materie de minori permite, de asemenea, măsuri de stingere a cazului în diferite etape ale procedurii, în situațiile de mediere între minor și victimă.

¹³ <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/wspieranie-i-resocjalizacja-nieletnich-19267754>

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

Legea poloneză subliniază drepturile și responsabilitățile părinților în creșterea copiilor. Deși părinții nu sunt pedepsiți direct în temeiul legii penale pentru actele violente ale copiilor lor minori, rolul și potențialele eșecuri ale acestora pot conduce la consecințe în temeiul dreptului familiei și al Legii privind procedurile în materie de minori.

- Implicarea părinților în procedurile pentru minori

Părinții sau tutorii legali sunt participanți obligatorii la procedurile privind copiii lor. Aceștia au dreptul de a fi audiați și sunt așteptați să coopereze cu instanța și ofițerii de probațiune.

- Obligații impuse părinților

Instanța de familie poate impune părinților obligații specifice pentru a îmbunătăți creșterea copilului lor și pentru a preveni continuarea acțiunilor periculoase. Acestea pot include:

- obligarea părinților de a urma cursuri de terapie sau consiliere.
- obligarea de a participa la programele de abilități parentale.
- obligarea acestora pentru a se asigura că minorul frecventează școala sau alte activități solicitate.
- impunerea de obligații financiare legate de plasarea copilului în instituții de îngrijire, dacă este cazul.
- supravegherea de către un ofițer de probațiune - instanța poate dispune plasarea întregii familii sub supravegherea unui ofițer de probațiune.

- Măsuri în temeiul dreptului familiei

În cazul în care instanța constată că părinții nu își îndeplinesc în mod corespunzător obligațiile parentale și acest lucru a contribuit la comportamentul delicvent al copilului sau dăunează bunăstării acestuia, pot aplica măsuri în temeiul Codului familiei și tutelei. Acestea pot varia de la direcționarea părinților către acțiuni specifice până la limitarea sau chiar suspendarea autorității părintești în cazuri grave, putând conduce la plasarea copilului în plasament sau într-un centru de adopție.

- Responsabilitatea financiară

Părinții pot fi obligați la achitarea daunelor cauzate de copiii lor minori conform legii civile.

- Răspunderea penală pentru propria conduită

Dacă propriile acțiuni sau omisiuni ale părinților constituie o infracțiune, cum ar fi abuzul asupra copiilor, neglijența sau contribuția la delincvența unui minor, aceștia pot fi urmăriți penal în temeiul Codului penal. Acest lucru este aplicat pentru propriul lor comportament criminal, nu direct pentru actul violent săvârșit de minor.

SUEDIA

În Suedia, abordarea minorilor care comit acte criminale violente și implicarea părinților lor se caracterizează printr-un accent puternic pe reabilitare și bunăstare a copilului.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta responsabilității penale în Suedia este de 15 ani¹⁴. Copiii sub 15 ani nu pot fi trași la răspundere în situația în care comit infracțiuni. În schimb, serviciile sociale își asumă responsabilitatea principală pentru abordarea comportamentului lor.

Suedia nu deține tribunale separate pentru minori. Tinerii în vârstă de 15 ani și mai mult sunt judecați în aceleași instanțe districtuale ca și adulții. Totuși, legea prevede ca vârsta infractorului să fie considerată un factor atenuant în condamnarea sa. Concentrarea instanțelor se face pe reabilitare, scopul principal fiind reabilitarea și prevenirea criminalității viitoare.

- Sancțiuni pentru minori (15-17 ani)

Pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 17 ani, pedepsele privative de libertate sunt aplicate în mod excepțional și, în general, sunt rezervate infracțiunilor grave. Alte sancțiuni și măsuri includ:

- probațiunea - adesea combinată cu alte măsuri, cum ar fi implicarea în serviciile comunitare sau în programele de tratament.

- custodia pentru tineri reprezintă o formă mai intensivă de supraveghere și tratament, de obicei efectuată în instituții speciale gestionate de serviciile sociale.

¹⁴ <https://www.aklagare.se/lattlast/ungdomar-brott-och-straft/sarskilda-straft-for-ungdomar/>

- amenda - este mai puțin frecventă pentru infracțiuni violente grave.
- serviciu în folosul comunității.
- în cazurile comiterii de infracțiuni grave, se poate impune pedeapsa cu închisoarea, dar termenele sunt semnificativ mai scurte decât cele aplicabile adulților.

- Responsabilitatea serviciilor sociale (minori sub 15 ani)

Pentru copiii sub 15 ani care comit fapte penale, serviciile sociale au responsabilitatea principală. Ele evaluează nevoile copilului și situația familiei și pun în aplicare măsuri de susținere sau de protecție. Aceasta poate include consiliere, programe de sprijin pentru familie sau plasarea în îngrijire, dacă este necesar.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Responsabilitatea părinților

Legea suedeză subliniază responsabilitatea părinților pentru creșterea, siguranța și bunăstarea copiilor lor. Părinții nu sunt pedepsiți penal în mod direct pentru actele violente ale copiilor lor minori. Accentul sistemului de justiție penală este pus pe copilul care a comis fapta.

- Implicarea și obligațiile părinților

Părinții sau tutorii sunt implicați în procedurile legale privind copilul lor. Serviciile sociale și instanțele pot solicita părinților:

- participarea la întâlniri și cooperarea la investigații.
- participarea la programe de parenting sau terapie.
- luarea de măsuri active pentru a aborda problemele care contribuie la comportamentul copilului lor.

- Intervenția serviciilor sociale

Dacă comportamentul penal al unui copil este legat de probleme din mediul familial, cum ar fi neglijarea, abuzul sau lipsa de supraveghere, serviciile sociale pot interveni, acest lucru putând varia de la acordarea de sprijin familiei până la aplicarea de ordine privind îngrijirea obligatorie în temeiul Legii cu dispoziții speciale privind îngrijirea tinerilor, dacă sănătatea sau dezvoltarea copilului este în pericol.

- Răspunderea civilă

Părinții pot fi trași la răspundere civilă pentru daunele cauzate de copiii lor minori în conformitate cu principiile generale ale dreptului civil, dacă se constată că au fost neglijenți în supravegherea lor.

- Răspunderea penală pentru propria conduită

Dacă părinții înșiși comit infracțiuni legate de comportamentul copilului lor (de exemplu, neglijență, contribuție la delincvență), aceștia pot fi urmăriți penal în temeiul Codului Penal, pentru propriile lor acțiuni, nu direct pentru actul violent comis de minor.

SPANIA

În Spania, cadrul legal pentru minorii care comit acte criminale violente și implicarea părinților lor este reglementat de Legea organică nr. 5/2000 care reglementează răspunderea penală a minorilor¹⁵. Această lege stabilește un sistem distinct de sistemul de justiție penală pentru adulți, acordând prioritate caracterului educațional al măsurilor aplicate tinerilor infractori.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta răspunderii penale este de 14 ani. Copiii sub 14 ani care comit fapte ce ar constitui infracțiuni dacă sunt comise de adulți nu răspund penal. În schimb, acestea intră sub jurisdicția dreptului civil, iar serviciile sociale sau agențiile de protecție a copilului pot interveni cu măsuri orientate spre îngrijire.

- Sistemul de justiție pentru minori

Spania are un sistem specializat de justiție pentru minori, cu tribunale pentru minori și procurori specializați. Accentul este pus pe reabilitarea și reintegrarea minorului.

Legea subliniază caracterul educațional al măsurilor; interesul superior al copilului; proporționalitatea măsurii față de infracțiunea comisă și nivelul intelectual al minorului; reintegrarea minorului în societate.

¹⁵ <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-641>

- Sanctiuni pentru minori (14-17 ani)

Tribunalul pentru minori poate impune o serie de măsuri, care sunt distincte de pedepsele penale pentru adulți și sunt adaptate vârstei, maturității și gravității infracțiunii minorului. Acestea includ:

- muștrare;
- servicii în folosul comunității;
- participarea la activități socio-educative;
- serviciul de probațiune;
- detenție de weekend cu activități educaționale;
- reședința obligatorie într-un anumit loc.

Aceasta este o măsură privativă de libertate utilizată pentru infracțiuni mai grave, cu diferite grade de restricție și programe educaționale. Durata maximă a acestor măsuri este, în general, mai scurtă decât pedepsele cu închisoarea pentru adulți, cu limite în funcție de vârsta minorului la momentul săvârșirii infracțiunii (de exemplu, maximum 5 ani pentru cei cu vârsta între 14-15 ani și 8 ani pentru cei cu vârsta între 16-17 ani, deși perioade mai lungi pot fi dispuse în cazul infracțiunilor multiple).

Măsurile de internare răspund unui nivel sporit de pericol, manifestat prin gravitatea deosebită a actelor comise, caracterizate în cele mai importante cazuri prin violență, intimidare sau pericol pentru alte persoane. Obiectivul principal al acestei măsuri este acela de a asigura un mediu care să ofere condiții educaționale adecvate minorului pentru a-și reorienta dispozițiile sau deficiențele care i-au caracterizat comportamentul antisocial, atunci când acest lucru impune, cel puțin temporar, asigurarea rezidenței infractorului într-un regim restrictiv din punct de vedere fizic. Intensitatea diferită a unei astfel de restricții dă naștere diferitelor tipuri de izolare. Acest lucru trebuie să ofere un climat de siguranță personală pentru toți cei implicați, atât profesioniști, cât și delincvenți minori. Din acest motiv, este esențial ca toate condițiile de detenție să fie adecvate dezvoltării psihologice normale a minorilor.

- interdicția de a se apropia de victimă sau de anumite locuri.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

Legea spaniolă recunoaște autoritatea parentală, care include drepturile și îndatoririle de a-și îngriji, educa și proteja copiii. Deși părinții nu sunt pedepsiți penal în mod direct pentru actele violente ale copiilor lor minori, rolul și potențialele eșecuri ale acestora pot duce la consecințe în temeiul dreptului civil și al Legii nr. 5/2000.

- Răspunderea civilă

Părinții răspund civil pentru prejudiciile cauzate de copiii lor minori aflați în îngrijirea lor (art. 1903 Cod civil).

- Implicarea în procedurile pentru minori

Părinții sau tutorii legali sunt implicați în procedurile privind copilul lor. Tribunalul pentru Minori le poate solicita prezența și le poate asculta intervențiile și cererile.

- Măsuri care afectează autoritatea părintească

În cazul în care Tribunalul pentru minori constată că părinții nu și-au îndeplinit în mod adecvat atribuțiile de supraveghere și educație, iar acest lucru a contribuit la comportamentul delicvent al minorului, poate sesiza instanța civilă. Instanțele de Familie pot lua apoi măsuri cu privire la autoritatea părintească, care pot varia de la solicitarea de consiliere sau sprijin parental până la limitarea sau chiar suspendarea drepturilor părintești.

- Responsabilitatea financiară

Părinții pot fi considerați responsabili financiar pentru costurile asociate cu implementarea anumitor măsuri aplicate copilului lor, cum ar fi plasarea în instituții de îngrijire sau participarea la programe.

- Răspunderea penală pentru propria conduită

Dacă propriile acțiuni sau omisiunile părinților constituie infracțiuni, cum ar fi abuzul asupra copiilor, neglijența sau contribuția la delincvența unui minor, aceștia pot fi urmăriți penal în temeiul Codului penal.

ȚĂRILE DE JOS

În Țările de Jos, abordarea pedepsirii minorilor care comit acte criminale violente și abordarea rolului părinților lor este guvernată de legea penală a minorilor¹⁶, care este diferită de legea penală a adulților și acordă prioritate educației și reabilitării.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta responsabilității penale în Țările de Jos este de 12 ani. Copiii sub 12 ani nu răspund penal, în schimb, serviciile sociale și agențiile de protecție a copilului intervin cu măsuri de susținere și protecție.

- Sistem specializat de justiție pentru minori

Țările de Jos au un sistem specializat de justiție pentru minori, cu propriile legi, instanțe și unități de detenție. Accentul este pus pe circumstanțele individuale ale tânărului, dezvoltarea sa și reintegrarea în societate:

- educație și reabilitare - Scopul principal este prevenirea recidivei prin educație și îndrumare.

- proporționalitate - Sancțiunile trebuie să fie proporționale cu infracțiunea comisă, cu vârsta și maturitatea infractorului.

- interesul superior al copilului - Deciziile sunt luate având în vedere bunăstarea copilului ca un aspect central.

- Sancțiuni pentru minori (12-17 ani)

- mustrea (un avertisment oficial din partea judecătorului).

- serviciu în folosul comunității (muncă neremunerată pentru un anumit număr de ore).

- penalizare prin învățare (obligativitatea de a urma un anumit curs sau program de formare).

- plasarea sub supravegherea unui ofițer de probațiune sau un tutore de familie.

- plasament într-o instituție de îngrijire, pentru infracțiuni mai grave sau repetate, care implică îngrijire structurată și îndrumare.

¹⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/straffen-en-maatregelen/straffen-en-maatregelen-voor-jongeren#:~:text=Jongeren%20tussen%20de%2012%20en,de%20ontwikkeling%20van%20jongeren%20stimuleren>

- detenție pentru tineri

Reprezintă o pedeapsă privativă de libertate, rezervată infracțiunilor grave. Pedeapsa maximă este semnificativ mai scurtă decât cea pentru adulți (de exemplu, pentru cele mai grave infracțiuni, maxim 2 ani pentru cei cu vârsta cuprinsă între 12-15 ani și 4 ani pentru cei cu vârsta între 16-17 ani, cu unele excepții).

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Solicitări obligatorii pentru părinți

Tribunalul pentru minori poate emite ordine specifice adresate părinților pentru a sprijini reabilitarea copilului:

- frecventarea obligatorie a școlii;
- cooperarea cu serviciile de probațiune sau instituțiile de îngrijire;
- participarea la cursuri de *parenting* sau terapie;
- contribuții financiare - în unele cazuri, părinților li se poate cere să contribuie la costurile de îngrijire sau de plasare ale copilului lor.
- intervenția agențiilor de protecție a copilului;

Dacă comportamentul delicvent al unui copil indică neglijență, abuz sau un mediu familial dăunător, agențiile de protecție a copilului pot interveni. Acest lucru poate varia de la oferirea de sprijin și îndrumări familiei până la solicitarea de aplicare a unor hotărâri judecătorești pentru intervenții mai intensive, inclusiv plasarea copilului în plasament sau încetarea drepturilor părintești în cazuri grave.

- Răspunderea civilă

Părinții pot fi trași la răspundere civilă pentru daunele cauzate de copiii lor minori, în conformitate cu principiile generale ale dreptului civil, dacă aceștia nu și-au îndeplinit obligația de supraveghere.

- Răspunderea penală pentru propria conduită

Dacă propriile acțiuni sau omisiuni ale părinților constituie infracțiuni penale, cum ar fi abuzul sau neglijarea copiilor, aceștia pot fi urmăriți penal în temeiul legii penale pentru adulți.

UNGARIA

În Ungaria, sistemul juridic se adresează minorilor care comit acte criminale violente cu accent pe vârsta și dezvoltarea lor și, deși părinții nu sunt pedepsiți în mod direct din punct de vedere penal pentru infracțiunile comise de copii, responsabilitățile lor sunt luate în considerare.

Pedepsirea actelor penale violente comise de minori

- Vârsta răspunderii penale în Ungaria este de 14 ani. Copiii sub 14 ani nu sunt răspunzători penal pentru faptele lor. În schimb, dacă un copil sub 14 ani comite o faptă care constituie infracțiune dacă ar fi săvârșită de un adult, pot fi aplicate și alte măsuri din afara sistemului de justiție penală, care implică servicii sociale și intervenția familiei.

- Justiția pentru minori face parte din sistemul juridic obișnuit¹⁷. Cu toate acestea, Codul de procedură penală are reguli specifice care se aplică infractorilor care aveau sub 18 ani la momentul săvârșirii infracțiunii. Aceste reguli se aplică chiar dacă infractorul împlinește 18 ani în cursul procesului penal.

Scopul principal al oricărei pedepse sau măsuri aplicate unui infractor minor este acela de a asigura dezvoltarea adecvată a acestuia și de a-l ajuta să devină membru util al societății. Alegerea sancțiunii trebuie să țină cont de nevoile educaționale și de protecție ale minorului.

- Tipuri de sancțiuni pentru minori (14-17 ani)

Instanța poate aplica diverse sancțiuni, care sunt în general mai puțin severe decât cele pentru adulți.

- muștrare;
- serviciul de probațiune;
- participarea la programe educaționale sau de formare profesională;
- plasarea într-o instituție de corecție pentru minori, care este o pedeapsă

privativă de libertate folosită pentru infracțiuni mai grave. Aceste instituții sunt separate de închisorile pentru adulți și se concentrează pe educație și reabilitare. Infractorii sub 21 de ani sunt considerați minori în acest context și sunt separați de adulți.

¹⁷ <https://hintalovon.hu/2021/01/26/fiatalkoruak-es-a-bunteto-igazsagszolgalatas/>

- aplicarea de amenzi deși este posibilă, se aplică foarte rar, pedeapsa cu închisoarea este principala sancțiune pentru infracțiunile comise de minori.

- renunțarea la pedeapsă;

Instanța poate renunța la pedeapsă pentru infractorii sub 18 ani dacă fapta este considerată a fi rezultatul imprudenței mai degrabă, decât o nerespectare a legii.

Sanționarea părinților în cazul actelor penale violente comise de minori

- Responsabilitatea părintească

Dreptul maghiar al familiei, conturat în Codul civil, pune un accent puternic pe responsabilitatea părintească pentru îngrijirea, creșterea și bunăstarea copiilor lor până la împlinirea vârstei de majorat.

- Nu se aplică vreo răspundere penală directă pentru infracțiunea comisă de copil. Cu toate acestea, dacă propriile acțiuni sau omisiuni ale părinților constituie o infracțiune (de exemplu, neglijență, punerea în pericol a copilului), aceștia pot fi urmăriți penal în temeiul legii, pentru acele infracțiuni, independent de infracțiunea comisă de minor.

- Răspunderea civilă pentru daune

Părinții pot răspunde din punct de vedere civil pentru daunele cauzate de copiii lor minori. Potrivit prevederilor Codului civil, în cazul în care un copil lipsit de capacitate de exercițiu cauzează un prejudiciu printr-o faptă penală, părintele (sau tutorele) poate fi tras la răspundere dacă nu poate dovedi că și-a exercitat atribuțiile de supraveghere la nivelul de grijă general așteptat. În cazul în care copilul are capacitate mintală deplină, persoana vătămată trebuie să dovedească că părintele și-a încălcat obligațiile de supraveghere pentru ca părintele să fie tras la răspundere solidară cu copilul.

- Măsuri de protecție a copilului

Dacă comportamentul penal al unui copil este legat de îngrijirea părintească inadecvată sau de un mediu familial dăunător, serviciile de protecție ale copilului pot interveni. Acestea pot dispune diverse măsuri menite să asigure bunăstarea copilului, care pot afecta indirect părinții, cum ar fi obligarea acestora să participe la programe de *parenting* sau să coopereze cu asistenții sociali. În cazuri grave, autoritățile poate iniția proceduri pentru limitarea sau încetarea drepturilor părintești și plasarea copilului în îngrijire alternativă.

BIBLIOGRAFIE

- <https://droit.cairn.info/revue-internationale-de-droit-penal-2001-3-page-669?lang=en>
- <https://www.government.nl/topics/sentences-and-non-punitive-orders/penalties-juvenile-offenders>
- <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0190740920301328>
- <https://droit.cairn.info/revue-internationale-de-droit-penal-2004-1-page-121?lang=en>
- <https://www.jedplatform.com/2024/05/14/restorative-justice-programs-for-juveniles/#:~:text=Restorative%20justice%20programs%20for%20juveniles%20have%20shown%20promising%20results%20in,highlighting%20their%20effectiveness%20in%20reducing>
- <https://fra.europa.eu/en/content/fra-opinions-minimum-age-justice#:~:text=The%20applicable%20minimum%20age%20ranges,only%20four%20EU%20Member%20States.>
- <https://fra.europa.eu/en/publication/2022/children-criminal-proceedings#country-related>
- <https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/BJNR007510953.html>
- <https://droit.cairn.info/revue-internationale-de-droit-penal-2004-1-page-151?lang=fr>
- <http://www.pravnapomosht.com/1041108310861075/17>
- https://eudeska.justice.cz/Lists/EUD/Attachments/1737/MSP-751_2018-OSV-OSV%20-%20p%C5%99%C3%ADloha.pdf
- <https://www.zakon.hr/z/180/zakon-o-sudovima-za-mladez>
- <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2009/363>
- <https://www.riigiteataja.ee/akt/12850781>
- https://natlex.ilo.org/dyn/natlex2/r/natlex/fe/details?p3_isn=79892
- https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070721/
- <https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/BJNR007510953.html>

- <https://www.ilpost.it/2022/04/09/giustizia-minorile-italia/>
- <https://likumi.lv/ta/id/49096-bernu-tiesibu-aizsardzibas-likums>
- <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/wspieranie-i-resocjalizacja-nieletnich-19267754>
- <https://www.aklagare.se/lattlast/ungdomar-brott-och-straff/sarskilda-straff-for-ungdomar/>
- <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-641>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/straffen-en-maatregelen/straffen-en-maatregelen-voor-jongeren#:~:text=Jongeren%20tussen%20de%2012%20en,de%20ontwikkeling%20van%20jongeren%20stimuleren>
- <https://hintalovon.hu/2021/01/26/fiatalkoruak-es-a-bunteto-igazsagszolgalatas/>